

Zadeva C-140/09

Fallimento Traghetti del Mediterraneo SpA proti Presidenza del Consiglio dei Ministri

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe,
ki ga je vložilo Tribunale di Genova)

„Državne pomoči – Subvencije, izplačane podjetju za pomorski prevoz, ki prevzame obveznosti javne službe – Nacionalni zakon, ki določa možnost dodelitve predujmov pred odobritvijo sporazuma“

Sodba Sodišča (četrti senat) z dne 10. junija 2010 I - 5246

Povzetek sodbe

1. *Vprašanja za predhodno odločanje – Pristojnost Sodišča – Meje – Preizkus združljivosti pomoči s skupnim trgom – Izključitev*
(člena 88 ES in 234 ES)
2. *Pomoči, ki jih dodelijo države – Pojem – Subvencije, izplačane podjetju, pooblaščenemu za opravljanje javne službe, na podlagi nacionalnega zakona, ki določa, da se predujmi izplačajo pred odobritvijo sporazuma*
(člen 87 ES)

1. Sodišče ni pristojno za odločanje o skladnosti nacionalnih določb s pravom Unije. Prav tako ne more odločati o združljivosti državne pomoči ali sistema pomoči s skupnim trgom, saj je ta presoja v izključni pristojnosti Komisije, ki deluje pod nadzorom sodišča Unije. Sodišče ni niti pristojno za presojanje dejanskega stanja iz postopka v glavni stvari ali za uporabo pravil prava Unije, katerih razlago je podalo, glede nacionalnih ukrepov ali položajev, saj je za ta vprašanja izključno pristojno nacionalno sodišče.
2. Pravo Unije je treba razlagati tako, da subvencije, izplačane podjetju, pooblaščenemu za izvajanje obveznosti javnih služb, na podlagi nacionalne zakonodaje, ki določa izplačilo predujmov pred odobritvijo sporazuma, ne da bi bila predhodno opredeljena natančna in stroga merila, pomenijo državno pomoč, če bi te subvencije lahko vplivale na trgovino med državami članicami in če izkrivljajo oziroma bi lahko izkrivljale konkurenco, kar mora preveriti nacionalno sodišče.

Vendar pa je Sodišče pristojno za to, da predložitvenemu sodišču predloži vse pomembne elemente za razlago prava Unije, ki lahko temu omogočijo presojo o skladnosti nacionalnega ukrepa s tem pravom za izdajo sodbe v zadevi, o kateri odloča. Na področju državnih pomoči lahko nacionalnemu sodišču predloži zlasti elemente razlage prava Unije, s katerimi bo lahko ugotovilo, ali je mogoče neki nacionalni ukrep šteti za državno pomoč v smislu prava Unije.

Če je treba državni poseg šteti za nadomestilo v zameno za storitve, ki so jih opravila upravičena podjetja za izvedbo obveznosti javnih služb, tako da taka podjetja v resnici ne uživajo finančne koristi in ukrep ne učinkuje tako, da jih postavi v ugodnejši konkurenčni položaj, kot ga imajo konkurenčna podjetja, taka pomoč ne pomeni državne pomoči v smislu prava Unije. Vendar morajo biti izpolnjeni nekateri pogoji, da bi se tako nadomestilo v konkretnem primeru izognilo opredelitvi za državno pomoč.

(Glej točki 22 in 24.)

Prvič, upravičeno podjetje mora dejansko imeti obveznosti javne službe in te

obveznosti morajo biti jasno določene. Drugič, parametre, na podlagi katerih se izračuna nadomestilo, je treba določiti vnaprej na objektivni in pregleden način, da se prepreči morebitno dajanje gospodarske prednosti podjetju, ki prejme nadomestilo, pred konkurenčnimi podjetji. Tretjič, nadomestilo ne sme presehati, kar je potrebno, da se pokrijejo vsi ali del stroškov, nastalih pri izvajanju obveznosti javne službe, ob upoštevanju povezanih prihodkov in primerne ugodnosti za izvajanje teh obveznosti. Četrto, navedeno nadomestilo mora biti določeno na podlagi analize stroškov, ki bi jih povprečno podjetje, dobro upravljano in ustrezno opremljeno s potrebnimi sredstvi za zadostitev zahtevam javnih služb, imelo pri izvajanju teh obveznosti, ob upoštevanju s tem povezanih prihodkov in primerne dobička od izvajanja teh obveznosti.

Subvencije, ki ne izpolnjujejo v celoti teh pogojev, se ne morejo izogniti opredelitvi za državno pomoč v smislu prava Unije. Okoliščina, da so bile subvencije izplačane v obliki predujmov, čakajoč na odobritev sporazumov – ki so bili poleg tega sklenjeni in so začeli veljati šele čez več let – v zvezi s tem ni upoštevna. Ne izniči namreč prednosti, ki so jo imeli prejemniki, niti učinkov, ki jih taka prednost lahko ima na konkurenco, če niso izpolnjeni vsi zgoraj navedeni pogoji.

Nacionalno sodišče mora preveriti, ali bi te subvencije lahko vplivale na trgovino med državami članicami in ali izkrivljajo oziroma bi lahko izkrivljale konkurenco.

(Glej točke od 35 do 40, 44, 45 in 52 ter izrek.)